

Περί νηστείας (Άγιος Λουκάς Αρχιεπίσκοπος Κριμαίας)

Categories : [ΘΕΟΛΟΓΙΑ](#)

Date : 15 Μαρτίου, 2021

Ξεκινάει η Μεγάλη Τεσσαρακοστή και θα σας μιλήσω για τη νηστεία . Θα πείτε: Για ποιο λόγο θα μιλήσει για τη νηστεία, αφού εμείς εδώ και πολύ καιρό πεινάμε, ζούμε μια διαρκή Μεγάλη Τεσσαρακοστή; Τι λοιπόν, δεν χρειάζεται να μιλήσω; Και όμως, χρειάζεται πάρα πολύ!

Η νηστεία, κατά την οποία νηστεύατε μέχρι τώρα, ήταν η τιμωρία του Θεού, όμως η νηστεία που ξεκινάει αύριο είναι **αγία νηστεία, καθιερωμένη από την Αγία Εκκλησία, δεν είναι τιμωρία του Θεού, αλλά είναι η ευλογία του Θεού, το έλεος του Θεού**.

Εκείνη η νηστεία, κατά την οποία νηστεύετε ήδη προ πολλού, δεν θα δώσει κανενός είδους ανταμοιβή, γιατί η ανταμοιβή από τον Θεό είναι μόνο για την καλή προαίρεση. Εάν νηστεύετε κατ' ανάγκη, επειδή δεν μπορείτε να τραφείτε καλύτερα, αυτό δεν είναι η καλή σας προαίρεση.

Ο Θεός δέχεται τα καλά έργα που προέρχονται από τη θέλησή σας, από την καλή σας προαίρεση, δέχεται εκείνα τα καλά έργα που γίνονται από προθυμία με προσπάθειες και δυσκολίες. Όμως στη νηστεία που τηρείτε, ούτε η προσπάθεια σας, ούτε η προθυμία σας, ούτε η δυσκολία έχουν ανταμοιβή για την υποχρεωτική νηστεία, για τη νηστεία που είναι σταλμένη από τον Θεό για τιμωρία. Σε αυτή δεν υπάρχει καμμία τιμή. Σε αυτό να εμβαθύνετε, αυτό να το θυμάστε.

Για ποια αληθινή νηστεία θα μιλήσω; Γι' **αυτή που καθιέρωσε ο Ίδιος ο Κύριος Ιησούς Χριστός**, γιατί γνωρίζουμε ότι όταν πήγαν οι γραμματείς και οι φαρισαίοι και άρχισαν να Τον επιτιμούν για το ότι οι μαθητές Του δεν νήστευαν, τους απάντησε: *«μη δύνανται οι υιοί του νυμφώνος πενθείν εφ' όσον χρόνον μετ' αυτών εστιν ο νυμφίος; ελεύσονται δε ημέραι όταν απαρθή απ' αυτών ο νυμφίος, και τότε νηστεύσουσιν»* (Ματθ. 9, 15).

Προ πολλού, προ πολλών ετών ο Άγιος Νυμφίος, ο Νυμφίος της Εκκλησίας, ο Χριστός, η Κεφαλή της Εκκλησίας, προ πολλού αναλήφθηκε από εμάς στους ουρανούς. **Οι λόγοι Του είναι αιώνιοι και εάν είπε ότι οι μαθητές Του θα νηστέψουν, τότε πρέπει να νηστέψουν**. Αλλά μήπως ο Ίδιος δεν έδωσε το

παράδειγμα της νηστείας, μήπως δεν νήστεψε 40 μέρες και 40 νύχτες προτού ξεκινήσει το Θεϊκό έργο Του για τη σωτηρία της ανθρωπότητας; Μήπως δεν **νήστεψαν ο Μωσής και ο Ηλίας** προτού έρθουν σε άμεση επικοινωνία με τον Θεό; Όπως και ο Ίδιος ο Κύριος, νήστεψαν 40 μέρες και νύχτες. **Ιδού το παράδειγμά μας**. Από το βιβλίο του αγίου προφήτη Ιωνά επιβεβαιώνεται η **δύναμη της νηστείας, η μεγάλη σημασία της**. Υπήρχε η πόλη της Νινευή που ήταν γεμάτη με αμέτρητους πλουσίους, όμως οι αμαρτίες τους, η ακαθαρσία των Νινευιτών υψώθηκαν στον Θεό, ώστε ο Θεός αποφάσισε τη φοβερή τιμωρία και καταδίκασε τη Νινευή σε εξολόθρευση. Απέστειλε [τον προφήτη Του Ιωνά στην πόλη της Νινευή](#), για να πει στους ανθρώπους ότι τους περιμένει η φοβερή καταστροφή, η εξολόθρευση του λαού.

Πώς λοιπόν έλαβε ο λαός της Νινευή αυτή την προειδοποίηση του προφήτη; Ο λαός έφριξε και πρώτα από όλους ο βασιλιάς της Νινευή και όλοι κατάλαβαν ότι πρέπει να μετανοήσουν ενώπιον του Θεού για τις βαριές αμαρτίες τους. Σύμφωνα με το βασιλικό διάταγμα επιβλήθηκε τριήμερη νηστεία, όχι μόνο σε όλους τους ανθρώπους, αλλά και σε όλα τα κτήνη. Κανένας δεν τόλμησε ούτε να φάει, ούτε να πει. Ο βασιλιάς αφαίρεσε τα πολύτιμα ενδύματά του, τυλίχτηκε σε σάκο, κάθισε πάνω σε στάχτη και δακρυσμένος μετανοούσε ενώπιον του Θεού, με ποτάμια δακρύων ζητούσε τη συγχώρεση από τον Θεό. Και **αυτή η μετάνοια έσωσε** τη Νινευή. Γι' αυτή τη νηστεία και τη μετάνοια ο Κύριος συγχώρεσε τη Νινευή, **ήρε την απόφαση** για την καταστροφή της. Βλέπετε, πόσο μεγάλη είναι η δύναμη της νηστείας!

Μήπως μπορούμε σε όλα αυτά που καθιέρωσε ο Κύριος να συμπεριφερόμαστε απρόσεκτα, πολύ περισσότερο με περιφρόνηση, με λησμοσύνη; Δεν μπορούμε, γιατί κάθε λόγος του Χριστού, είναι λόγος Θεού, είναι πλήρης Θεϊκής δύναμης, πλήρης **απόλυτης αλήθειας**. **Η νηστεία είναι μεγάλο έργο, έργο σωτηρίας, ευάρεστο στον Θεό**.

Ακούσατε στο Ευαγγελικό ανάγνωσμα, ότι όταν ο Κύριος Ιησούς Χριστός μετά τη Μεταμόρφωση κατέβηκε κάτω, είδε το πλήθος του λαού που ήταν θορυβημένο και λογομαχούσε. Έλεγαν ότι οι απόστολοί Του δεν μπόρεσαν να θεραπεύσουν τον σεληνιαζόμενο νέο. Ο Κύριος τον θεράπευσε. Όταν οι απόστολοι Του ρώτησαν, για ποιο λόγο δεν μπόρεσαν να θεραπεύσουν τον σεληνιαζόμενο, τους είπε: **«τούτο δε το γένος ουκ εκπορεύεται ει μη εν προσευχή και νηστεία»** (Ματθ. 17, 21). Οι δαίμονες φεύγουν τρέχοντας από τη νηστεία. **Η νηστεία είναι ενάντια των δαιμόνων**, η νηστεία είναι αφόρητη γι' αυτούς, είναι ανυπόφορη.

Θα πείτε, **μήπως είναι λίγοι οι άνθρωποι, για τους οποίους η νηστεία είναι επίσης μισητή, οι οποίοι υποδέχονται την αρχή της νηστείας με γογγυσμούς;** Πώς θα στερηθούν την τροφή; Υπάρχουν όχι λίγοι ανάμεσά μας που **γογγύζουν**, που λένε ότι **δεν χρειάζεται η νηστεία, ότι ούτε με τα φαγητά,**

ούτε με τα ποτά ευχαριστούν τον Θεό, αλλά με τα καλά έργα. Αυτό είναι χοντρή υποκρισία. Αυτοί που δεν νηστεύουν και γενικά δεν επιθυμούν να ευαρεστήσουν τον Θεό, όλοι αυτοί απορρίπτονται τη νηστεία. Οι άπιστοι απορρίπτονται τη νηστεία, οι λουθηρανοί, οι σεχταριστές απορρίπτονται τη νηστεία.

Όμως για εμάς η νηστεία θα πρέπει να είναι η μεγάλη και αγία εντολή του Χριστού. Είναι δυνατόν κάποιος να εξομοιωθεί με τους δαίμονες που φεύγουν τρέχοντας από τη νηστεία, για τους οποίους είναι αφόρητη, ανυπόφορη; **Η απόρριψη της νηστείας μάς εξομοιώνει με τους δαίμονες**, με τους ίδιους τους δαίμονες. Συλλογιστείτε πάνω σε αυτό! Σκύψτε το κεφάλι σας χαμηλά και μετανοήστε για το ότι δεν τηρήσατε τη νηστεία.

Γνωρίζετε τι συμβαίνει στην πόλη μας. Σχεδόν όλος ο λαός, δίχως εξαίρεση, έχει ξεχάσει τη νηστεία. Μόνο μικρός αριθμός ανθρώπων τη θυμάται και την τηρεί.

Πόσο φοβερό είναι αυτό! Αυτό επομένως δηλώνει την ασέβεια στον Σταυρό του Χριστού.

Έτσι ήταν πάντα στη χώρα μας; Τα παλιά χρόνια δεν ήταν καθόλου έτσι. Όλος ο λαός νήστευε, ξεκινώντας από τους παλαιούς ευλαβείς βασιλιάδες που δεν απουσίαζαν ούτε από μία εκκλησιαστική ακολουθία. Τότε και **τα παιδιά ανατρέφονταν με όλους τους καθιερωμένους εκκλησιαστικούς κανόνες**, από τα σπάργανα **τα νουθετούσαν για τη νηστεία**, για την αγιότητά της, για τη σημαντικότητά της και τα μικρά παιδιά **νήστευαν παράλληλα με τους ενήλικες.**

Μήπως και τώρα υπάρχει κάτι παρόμοιο; Η νέα γενιά που μεγάλωσε άθεη, δεν γνωρίζει για τη νηστεία, δεν θέλει να ακούει για τον Θεό.

Όμως τα παιδιά σας, τα χριστιανικά παιδιά, είναι δυνατόν να μεγαλώσουν όπως εκείνα; Άραγε δεν χρειάζεται η νέα γενιά να μεγαλώσει, ανατρεφόμενη με φόβο Θεού, με την πίστη του Χριστού, με την υπακοή σε όλα τα καθιερωμένα από την Εκκλησία; Άραγε δεν χρειάζεται τα παιδιά σας να λάμψουν στο σκοτάδι, όπως τα λαμπερά αστέρια; **Εάν δεν αναθρέψετε έτσι τα παιδιά σας, θα έχετε φοβερή απολογία ενώπιον του Θεού.**

Για ποιο λόγο είναι απαραίτητη η νηστεία; Σε τι συνίσταται η δύναμή της; Νηστεύοντας, **εγκρατευόμαστε από εκείνες τις απαιτήσεις που προβάλλει η κοιλιά μας**, εγκρατευόμαστε από εκείνο που πάντα επιδιώκει η κοιλιά μας, από το άφθονο και χορταστικό φαγητό.

Όταν ξεκινάμε να νηστεύουμε, αρνούμαστε στην κοιλιά την εκπλήρωση των απαιτήσεών της, ξεκινάμε να τρώμε φτωχά, ξεκινάμε τον πρώτο

βαθμό της εγκράτειας.

Και όταν ξεκινάμε να εγκρατευόμαστε από τις απαιτήσεις της κοιλιάς, ξεκινάμε να εγκρατευόμαστε και από τις άλλες απαιτήσεις της σάρκας μας. Αφού όλες οι αμαρτίες μας προέρχονται από τη σάρκα. **Η σάρκα μάς τραβάει στη γη, εμποδίζει την ψυχή μας να υψωθεί στον Θεό**, όπως οι αλυσίδες, μας καθηλώνει στη γη, στα υλικά. Εάν στην αγία νηστεία αποκτήσουμε τη συνήθεια να εγκρατευόμαστε από τις απαιτήσεις της αχόρταγης κοιλιάς μας, ξεκινάμε και κάθε άλλη εγκράτεια. Ξεκινάμε να **συγκρατούμε τη γλώσσα μας** που είναι έτοιμη για κάθε αισχρολογία, για προσβολή, για κακολογίες, για κατάκριση. Αποκτούμε εξουσία πάνω στη γλώσσα μας, **εξουσία πάνω στις σφοδρές και επαίσχυντες επιδιώξεις των υπογαστρικών οργάνων μας**. Ξεκινάμε να εγκρατευόμαστε όχι μόνο από τη φανερή αμαρτία, αλλά και από την αμαρτία και τις **μοιχείες που είναι στο μυαλό μας**. Αρχίζοντας με τη χαλιναγωγήση ενός πάθους, με τη διαρκή άσκηση, βαθμηδόν κατορθώνουμε τον μεγάλο στόχο που είναι η χαλιναγωγήση όλων των παθών, όλων των σαρκικών επιθυμιών. Αυτός άραγε δεν είναι μεγάλος και άγιος σκοπός;

Έχουμε δημιουργηθεί ώστε να γίνουμε όμοιοι με τον Θεό, δημιουργηθήκαμε για να γίνουμε μέτοχοι της θεϊκής μακαριότητας στην αιώνια ζωή. Πώς θα κριθούμε άξιοι αυτής της μακαριότητας, εάν δεν καθαρίσουμε την καρδιά μας, δεν χαλιναγωγήσουμε την αχόρταγη σάρκα μας;

Η νηστεία είναι το μεγάλο σχολείο κάθε εγκράτειας, ένα από τα δυσκολότερα και μεγαλύτερα ανθρώπινα έργα. Για κάθε επίπονο και μεγάλο έργο ξεκινάμε **βαθμηδόν**, με ακατάπαυστες ασκήσεις. Και ιδού, χρειάζεται να ξεκινήσουμε τη χαλιναγωγήση της σάρκας μας με τη χαλιναγωγήση της κοιλιάς μας. Ξεκινάμε **βαθμηδόν να πλυθούμε με το άγιο λουτρό της μετάνοιας, ώστε στο τέλος της νηστείας, έχοντας καθαρίσει τη σάρκα μας με την αγία μετάνοια, να συναντήσουμε τη μεγάλη ημέρα της Αναστάσεως του Χριστού καθαροί και αγνοί ενώπιον του Θεού**.

Η νηστεία αποτελεί τον προθάλαμο της μετάνοιας, τον απαραίτητο συνοδοιπόρο της. Όταν νηστεύουμε, η νηστεία μάς ενθυμίζει την αναγκαιότητα της αγίας μετάνοιας. Εάν καταλάβουμε την αναγκαιότητα να τηρούμε τη νηστεία και την τηρούμε όλοι, θα λάβουμε μεγάλες ευλογίες, θα καταλάβουμε πόσο απαραίτητη είναι η νηστεία που **παρακινεί για τη μεγάλη μετάνοια**.

Πρέπει να γνωρίζουμε ότι όλοι οι καθαροί άνθρωποι, αυτοί που αγάπησαν τον Κύριο βαθιά, ποτέ δεν αντιμετώπισαν τη νηστεία με άρνηση. **Όλοι οι άγιοι κόπιαζαν στη νηστεία**.

Στο ξεκίνημα της νηστείας δεν λυπούνται, δεν θρηνούσαν, όπως όταν γίνεται αρχή με δυσαρέσκεια, αλλά χαίρονταν. Και όταν εκδηλωνόταν στην καρδιά τους τέτοια χαρά, τότε προσκολλούσαν στη νηστεία, νήστευαν και νήστευαν όλη τους τη ζωή, γιατί **ένιωθαν τι είδους δύναμη χάριτος δίνει η νηστεία.**

Οι δαίμονες φεύγουν τρέχοντας από τη νηστεία, την τρέμουν, όμως οι άγιοι τρέχουν προς τη νηστεία, σπεύδουν προς αυτή, χαίρονται με αυτή, γιατί η νηστεία δίνει τη βαθιά χαρά που με τίποτα δεν διακόπτεται, την χαρά του Κυρίου Ιησού Χριστού, του Αγίου Πνεύματος.

Αυτής της χαράς είθε να μας αξιώσει όλους ο Κύριος και Θεός μας Ιησούς Χριστός!

Αμήν.

23 Φεβρουάριου 1947

[Πηγή: “Ο Λόγος ο του Σταυρού (Λόγοι και Ομιλίες από τη Συμφερούπολη 1946-1948)” τόμος Β’, Αγίου Λουκά Αρχιεπισκόπου Κριμαίας, εκδόσεις “Επιστροφή”]